

מבוא לסוציולוגיה – 2 נ"ז קורס מתקשב

arattner@univ.haifa.ac.il מגדל אשכול, קומה 22, חדר 2206	פרופ' אריה רטנר שעת קבלה: בתיאום מראש	שם המרצה:
mechina30@walla.com החוג לסוציולוגיה, חדר מתרגלים	מורן טלמור שעת קבלה: בתיאום מראש	עוזרת הוראה:

הסוציולוגיה הינה תחום ידע העוסק בחקר החברה האנושית ובמיקומה של האדם בתוכה. הקורס יציג את היסודות התיאורטיים של החשיבה הסוציולוגית לצד דיון בסוגיות חברתיות עכשוויות בחברה בכלל וזו הישראלית בפרט. הקורס מיועד להקנות לסטודנטים את הכלים הבסיסיים להכרת והבנת הסוציולוגיה. הסטודנטים ילמדו להכיר במהלך הקורס את יסודות החשיבה הסוציולוגית, כיצד מתבצעים מחקרים בנושאים חברתיים ומה הם חברה ותרבות. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטים למושגים בסיסיים כגון סוציאליזציה, פיקוח חברתי, סטייה חברתית, לכידות חברתית, ערכים, נורמות ומושגים נוספים. נכיר את הכוחות והתהליכים הפועלים בחברה ואת הגישות התיאורטיות המרכזיות המנוסות להסביר את התהליכים והתופעות השונות המתרחשות בחברות ובתרבויות שונות. ההרצאות וחומרי הקריאה אמורים לספק כלים על מנת להתחיל לחשוב באופן סוציולוגי ולהגביר את המודעות לגבי הכוחות החברתיים שמעצבים את חיינו.

מטרות הקורס

- ✓ להבין איך סוציולוגים משיגים מידע ומנתחים אותו ומה הם העקרונות הבסיסיים של מחקר חברתי
- ✓ להתוודע לתיאוריות הסוציולוגיות המרכזיות ולהבין כיצד הן מסייעות בהבנת אירועים ותהליכים בחברה
- ✓ להדגים וליישם את הפרספקטיבה הסוציולוגית ביחס לסיטואציות מחיי היומיום

דרישות הקורס:

1. אישור הסילבוס - צפייה בהרצאות ובחומרי הקריאה מותנית בקריאת הסילבוס ובאישורו.
2. צפייה בהרצאות המתוקשבות באתר הקורס.
3. קריאת כלל המאמרים הרלוונטיים לכל הרצאה.
4. מבחן סוף סמסטר (100% מהציון הסופי) – 40 שאלות אמריקאיות (ללא בחירה), ללא חומר עזר. החומר למבחן כולל את כל חומרי ההרצאות ואת כל מאמרי החובה. המבחן יתקיים באופן פרונטלי וידרוש נוכחות באוניברסיטה בהתאם לתאריך בלוח הבחינות.

ציון מעבר בקורס הינו בהתאם לדרישות חוג האם.

תקשוב הקורס: חומרי הקורס יופיעו באתר הקורס במודול – על הסטודנטים מוטלת החובה להתעדכן באופן שוטף בפרסומים ובהודעות המפורסמות שם.

אתר הקורס: <https://mw8.haifa.ac.il/course/view.php?id=1889>

נושאי לימוד ורשימת קריאה

הקדמה – מהי סוציולוגיה?

- משוניס, ג'. (1999). "הפרספקטיבה הסוציולוגית" בתוך **סוציולוגיה**, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 2-16.
- דנינו-יונה, ג'. (2017). "מדיקליזציה של שמנות בספרי ילדים וממדיה המגדריים". **דברים – כתב עת אקדמי**, מכללת אורנים.

גישות ותיאוריות סוציולוגיות א'

- משוניס, ג'. (1999). "תיאוריה סוציולוגית" בתוך **סוציולוגיה**, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 16-26.
- גידנס, א', וסאטון, פ.ו. (2013). **סוציולוגיה** (מהדורה שישית – כרך א'). האוניברסיטה הפתוחה: רעננה, עמ' 10-11.

גישות ותיאוריות סוציולוגיות ב'

- שיאון, ל' ובן-ארי, א'. (2007). "גיל, גוף ומיניות בקרב חיילי מילואים קרביים בישראל: על דימיון והומור", **סוציולוגיה ישראלית**, ט' (1), 151-174.
- Barkan, S. "Sociological Perspectives on Health and Health Care", in **Social Problems: Continuity and Change** (eTextbook). Flat World Knowledge .

תרבות וזהות

- משוניס, ג'. (1999). "מהי תרבות" בתוך **סוציולוגיה**, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה, עמ' 58-82.
- אשכנזי, א' ואיילון, ל'. (2016). "המפגש הבין תרבותי של מטפלים פיליפינים עם הזקנים הישראלים שבטיפולם ועם בני משפחותיהם". **מגמות**, נ"א (1), 281-308.

סוציולוגיה של סטייה ועבריינות א' + ב'

- גידנס, א', וסאטון, פ.ו. (2013). "פשעה וסטייה" (פרק 21) בתוך **סוציולוגיה** (מהדורה שישית – כרך ב'). האוניברסיטה הפתוחה: רעננה, עמ' 827-845.
- קצירגין, ע'. (2014). "מישויות קליניות לתופעה חברתית: הזמנה לניתוח השיח של לקויות למידה בישראל". **סוציולוגיה ישראלית**, ט"ו(2), 416-440.

ארגונים ורשתות חברתיות

- גידנס, א', וסאטון, פ.ו. (2013). "ארגונים ורשתות" (פרק 18) בתוך **סוציולוגיה** (מהדורה שישית – כרך ב'). האוניברסיטה הפתוחה: רעננה, עמ' 689-702, 719-730.

מחקר חברתי

- בייט-מרום, ר'. (2001). "שיטות מחקר במדעי החברה" – עקרונות המחקר וסגנונותיו. האוניברסיטה הפתוחה.

ספרי הקורס (להעשרה - לא חובה)

- מישוניס, ג'. (1999). **סוציולוגיה**, תל-אביב, האוניברסיטה הפתוחה.
- שפירא יי ובן-אליעזר, א'. (1987). **יסודות הסוציולוגיה**. תל אביב, עם עובד.